

Sande kommune

MØTEINNKALLING

Utvalg: KOMMUNEPLANUTVALGET

Dato: 03.02.2010

Tid: 10.30

Sted: Sakskøbing

Forfall meldes til sekretariatet snarest, også om en selv varsler varamedlem.

Varamedlem møter først etter nærmere innkalling.

Saksdokumenter er utlagt på Sande rådhus fra 22.01.10 til 03.02.10.

Irene Øyangen
leder

Saker til behandling:

KPL-1/10 RULLERING AV KOMMUNEPLAN FOR SANDE KOMMUNE 2011-2023

**SANDE KOMMUNE
SAKSFRAMLEGG**Saknr.: 10/81-2
Løpenr.: 509/10
Arkivkode: 140
-

Saken behandles slik:

UTVALG	MØTEDATO	UTVALGSSAKNR
KOMMUNESTYRET	10.02.2010	KST-3/10
KOMMUNEPLANUTVALGET	03.02.2010	KPL-1/10

RULLERING AV KOMMUNEPLAN FOR SANDE KOMMUNE 2011-2023

Saksbehandler: Marianne Hjorth

VEDLEGG:

1. Utkast til dreiebok
2. Aktivitets- og tidsplan

Utrykte vedlegg:

- Kommuneplanen 2007 – 2019, dok 1 Samfunnsdel, vedtatt 13. Juni 2007, sak KST 25/07.
- Kommuneplanen 2007 – 2019, dok 2 Arealdelen, plankart og tekstbind, vedtatt 13. juni 2007, sak KST 25/07.
- Kommunedelplan for Sande tettsted, plankart og tekstbind, vedtatt 06.09.1995, sak KST 066/95.

SAKSFRAMSTILLING:**Saken gjelder:**

Formannskapet (Kommuneplanutvalget) inviteres i denne saken til å ta stilling til om gjeldende kommuneplan 2007 – 2019 skal revideres for perioden 2011 – 2023.

Saken behandles i Formannskapet (Kommuneplanutvalget) og går til Kommunestyret for endelig avgjørelse. Oversendes til utvalget for næring, miljø og kommunalteknikk som orienteringssak.

I henhold til reglement for folkevalgte organer og delegasjon i Sande kommune har Formannskapet ansvar for revisjon av kommuneplanens arealdel. Kommunestyret er øverste politiske organ og vedtar selv kommuneplanen, samfunnsdelen og arealdelen og handlingsprogrammet. Kommuneplanutvalget er nedsatt av kommunestyret for å ivareta arbeidet med kommuneplanen fram mot en endelig godkjenning.

Fakta/saksopplysninger:

Saken vurderer revisjon av kommuneplanens langsiktige del ”Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.” jf. § 11-1 i plan- og bygningsloven. Kommuneplanen skal samordne den fysiske, økonomiske og kulturelle utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal behandle langsiktige utfordringer, herunder miljømessige utfordringer, utfordringer knyttet til universell utforming, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunens organisasjon, for sektorene og utvalgte målgrupper. Kommuneplanens samfunnsdel skal gi grunnlag for prioriteringer i arealdelen. Den langsiktige delen av kommuneplan omfatter samfunnsdelen og arealdelen som ble vedtatt i 2007. Perspektiv for den langsiktige delen er 12 år. Rullering av kommuneplanen tar for seg perioden 2011 – 2023.

Foruten den langsiktige delen omfatter kommuneplanen en kortsiktig del med handlingsprogram. I Sande sammenfaller dette med økonomiplanen.

Kommuneplanens arealdel er kommunens overordnede styringsdokument innenfor areal- og transportpolitikken. Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke hensyn som skal ivaretas ved disponering av arealene jf. § 11-5 i plan- og bygningsloven. Ved denne rulleringen av kommuneplanen oppdateres planen i henhold til den nye plan- og bygningsloven. Dette gjelder både nye arealkategorier og nye bestemmelser som har betydning for innhold og utforming av planen.

Planprogram

En revisjon av kommuneplanens arealdel omfattes av forskrift om konsekvensutredninger av juni 2009, knyttet til plan- og bygningslovens § 4 – 2. Første del av konsekvensutredningen skal være prosess og metode samt tidsrammene for arbeidet. Planprogrammet skal angi de viktigste temaene og problemstillingene for planarbeidet.

Når forslag til planprogram foreligger skal det godkjennes av Formannskapet (Kommuneplanutvalget). Etter dette skal forslaget sendes ut på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Høringsfristen skal være minst 6 uker. Forskrift om konsekvensutredninger stiller ikke krav om at planprogrammet behandles politisk etter høring og offentlig ettersyn. Miljøverndepartementet anbefaler likevel dette for oversiktsplaner, og særlig kommuneplanens arealdel.

Bestemmelsene om planprogram medfører at nye temaer normalt ikke tas inn i planarbeidet etter at planprogrammet er vedtatt.

Rådmannen anbefaler en full revisjon av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen med handlingsplan. Det kan vurderes å ta inn tema som ser på samarbeidsprosjektert på tvers av kommunegrensene.

Prosess

Målsetting

Fysisk planlegging blir i stigende grad mer kompleks både med de samfunnsinteresser og krav samt den omfattende lovgivningen som gjør seg gjeldende for området kommuneplanlegging.

Plan- og bygningsloven definerer de innholdsmessige krav som en kommuneplan skal oppfylle. Det er krav til medvirkning av høringsinstanser, både offentlige og private samt innbyggerne i kommunen. Hvordan planen skal utarbeides og hvilke temaer som prioriteres er i stor grad opp til kommunen selv. Rådmannen legger opp til at denne revisjonen skal være en tverrsektoriell, evt. tverrkommunal og visjonær plan. Det er et ønske å få til en kommuneplan som er et overskuelig og godt politisk redskap og samtidig et klart og presist administrasjonsgrunnlag.

Av prosessbeskrivelsen, dreieboken, fremgår det at det overordnede mål ved kommuneplanrulleringen er å tilveiebringe en ”helhetlig og realiserbar kommuneplan.”

Målene for prosessen er:

- Arbeidet skal foregå i tett samarbeid med alle relevante interessenter, både eksternt og internt.
- Å sikre det interne eierskapet ved hjelp av reell medvirkning av det administrative personalet, både når det gjelder innflytelse i prosessen og når det gjelder produksjon av materiale.
- Det skal skje en oppbygging av en forståelse av hva en kommuneplan er, hvorfor vi planlegger og hvordan et optimalt samarbeid fungerer.

Som det framgår av målene er det to spor i oppgaven: Et *innholdsmessig* spor : Kommuneplanarbeidet, og et *internt* spor: kultur og samarbeid i den kommunale organisasjonen.

Det interne fokuset er nødvendig for å utforme en helhetsorientert kommuneplan, som alle medarbeidere har en felles forståelse for og tar et medansvar for – dvs. en forankring. Dette innebærer, at det skal arbeides med samarbeidet og med både kulturen i avdelingene og mellom avdelingene.

Den kommende kommuneplanen skal fungere som kommunens ”utviklingsplan.” Dette betyr bl.a. at det må rettes stor oppmerksomhet mot å involvere relevante målgrupper. Dessuten skal planen være visjonær og realistisk. Dette stiller krav til framgangsmåten og ledelsen av arbeidet.

Organisering

Det er viktig å finne balansen mellom styring og medvirkning i en så omfattende og kompleks planoppgave. Det er derfor nødvendig med en stram styring på visse områder for å nå mål, fastholde fremdrift i prosessen og holde tidsplanen.

Formannskapet er det besluttede organet. Formannskapet skal løpende involveres, orienteres og høres i sentrale og prinsipielle spørsmål. Formannskapet er innstillende myndighet til kommunestyret.

Den administrative ledelsen foreslås som en styringsgruppe med rådmannen som leder for å sikre en *proaktiv* prosjektledelse. Styringsgruppen suppleres med plansjefen og en sekretær for gruppen (planlegger). Styringsgruppen er ansvarlig for å drive prosessen ”opp ad” mot den politiske ledelsen, formannskapet(kommuneplanutvalget) og kommunestyret. Styringsgruppen er også ansvarlig for å sikre prosessen ”ned ad” og er bl.a. ansvarlig for at de enkelte ledere på virksomhetsledernivå bistår konstruktivt og effektivt både i arbeidsgruppens oppgaver, og i oppgaver til nedsatte ad hoc grupper.

Arbeidsgruppen er ansvarlig for å realisere de beslutningene som styringsgruppen har truffet. Arbeidsgruppen består primært av virksomhetsledere og enkelte andre fagpersoner, i tillegg til plansjefen og sekretær for styringsgruppen. Arbeidsgruppen er den som skaper produktet og som definerer oppgaver som skal utføres av ad hoc gruppene.

Medvirkning

Det legges opp til en bred medvirkningsprosess. Det er planlagt flere informasjons- og arbeidsmøter med innbyggerne, både som utvalgte målgrupper og med mer generell deltakelse. Det legges opp til en relativ tidlig medvirkning av eksterne interessenter for å sikre at forslaget til planprogram blir under innflytelse av innspill og forventninger fra kommunens innbyggere og andre interessenter. Det er lagt til rette for å ta i bruk kommunes hjemmesider og andre metoder for å sikre en bred deltakelse i den offentlige del av medvirkningsprosessen.

Rådmannen anbefaler at "dreieboken" (vedlegg 1) og aktivitets- og tidsplanen (vedlegg 2) blir grunnlaget for arbeidet med revisjonen av kommuneplanen.

ADMINISTRASJONENS BEMERKNINGER:

Rådmannen har vurdert den gjeldende kommuneplanens langsiktige del og anbefaler at følgende tema bør vektlegges ved revisjonen:

Samfunnsdelen

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal trekke opp utviklingsretningen for Sandesamfunnet som helhet. Den er dermed kommunens eget overordnede styringsdokument.

Plandelen i den nye plan- og bygningsloven legger stor vekt på sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Det skal være tydelig sammenheng mellom de mål det er satt i samfunnsdelen og de som kan realiseres gjennom arealdelen.

Den nye plan- og bygningsloven krever at samfunnsdelen inneholder de langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunens som organisasjon. Samfunnsdelen berører derfor kommuneorganisasjonens egne utfordringer. Dette kan med fordel suppleres i samfunnsdelen, se avsnitt om intern samarbeidsprosess (vedlegg 1)

Den gjeldende samfunnsdelen for 2007 – 2019 var et resultat av en grundig medvirkningsprosess der sentrale politikere, foreninger, lag, kommuneadministrasjonen og enkeltpersoner deltok. I denne prosessen ble det definert en rekke satsingsområder for kommunen.

Under hvert av satsingsområdene ble det definert flere hovedmål og strategier for gjennomføring. Den overordnede visjonen for Sande kommune er "Sammen skaper vi trygghet og trivsel". Verdigrunnlaget for å skape et nært samfunn med trygge lokalmiljø er *Medvirkning, Engasjement, Dialog, Ansvar, Nytenkning, Samspill, Vitalisering, Arbeidsglede, Respekt.* Samfunnsdelen har vært i aktiv bruk i planperioden. Mange av de vedtatte mål/tiltak er gjennomført.

Den overordnede visjonen kan styrkes ved å stille spørsmål om ”hvordan skal Sande se ut i ?” og ”hva skal Sandesamfunnet kunne tilby sine innbyggere” etc. Den fysiske delen av kommuneplanleggingen bør bli synlig i visjonen også.

Rådmannen har vurdert om det er behov for å supplere samfunnsdelen med nye satsingsområder. Energi og miljø (ref. Klima og energiplan for Sande kommune, 2010 - 2015) blir stadig viktigere både av hensyn til bærekraftig utvikling og økonomi. Dette temaet bør derfor vurderes som et satsingsområde for kommende kommuneplanperiode.

Rådmannen anbefaler en gjennomgang av samfunnsdelen med fokus på de utfordringer, mål og strategier de ulike sektorene har på lang sikt innad og i forhold til omverdenen. Visjonsdelen og verdigrunnlaget for utviklingskommunen må spisses i forhold til hva en ønsker for Sandesamfunnet. Energi og miljø inngår som et nytt satsingsområde for kommende planperiode.

Arealplanen

Hovedformålet for arealutviklingen i gjeldende kommuneplan fra 2007 – 2019 er begrunnet i

- Forvalte naturressursene i kommunen.
- Sikre produktive og verneverdige arealer.
- Klarlegge arealer for fremtidige behov og fastlegge utbyggingsmønster.

Sentrumsplanen

De siste årene har det skjedd store endringer i Sande sentrum. Etter ny dobbeltsporet jernbane ble bygget er det etablerte sentrum blitt et viktig knutepunkt når det gjelder bærekraftig kommunikasjon, handelssentrum og ”byboliger”. Mange nye bolig-og forretningsbygg, og institusjoner er blitt oppført.

For å stedfeste og styrke Sande tettsted som et kommunesenter i forhold til Nordre Jarlsberg brygge ble det vedtatt å utarbeide en kommunedelplan for sentrum som skulle legge til rette for videre sentrumsutvikling. Arbeidet med kommunedelplanen ble igangsatt i 2008. Planleggingen er ikke gjennomført.

Rådmannen anbefaler at arbeidet med kommunedelplanen for Sande sentrum innlemmes i arbeidet med kommuneplanen.

Areal til næringsformål

Næringsutvikling kan være vesentlig for å stimulere befolkningsveksten. Ulike typer næring har ulike behov både når det gjelder lokalisering og arealkrav. Ringvirkningene av ulike typer næring vil variere. Enkelte typer plasskrevende næring kan eksempelvis beslaglegge betydelige areal og medføre trafikkøkning uten at dette nødvendigvis gir stor virkning på sysselsettingen og annen utvikling i kommunen. Næring relatert til kultur og arrangementer kan i noen tilfeller ha ringvirkninger som styrker kommunens identitet. Arealer til næringsformål er derfor et komplekst tema som bør vurderes fra flere perspektiv.

Kommunen har mottatt flere private innspill med ønske om å utvikle næring på arealer som ble avsatt til andre formål ved forrige rullering av kommuneplan. I et utviklingsperspektiv disponerer kommunen ikke over tilstrekkelig areal til næringsformål for å imøtekomme konkrete forespørsler fra interesserte næringsutviklere. Behovet for nye arealer til næringsformål er derfor stort.

Den nye regionale plan for etablering av kjøpesentre og sentrumsutvikling i Vestfold legger sterke føringer for hvor nye næringsarealer med handel kan etableres. Dette har særlig betydning for eventuell næringsutvikling ved E18.

Rådmannen anbefaler at temaet arealer til næringsformål gjennomgås grundig ved kommende kommune planrevisjon. Arealer til næringsformål bør inngå som et hovedtema ved revisjonen.

Areal til boligformål

Bedre samferdselstilbud med videre utbygging av veg og jernbane i Vestfold, kan gi en positiv effekt på befolkningsutviklingen i Sande. Samtidig kan dette skjerpe konkurransen med andre kommuner om tilflytting. Det er derfor ekstra viktig at Sande kommune greier å utnytte sine naturgitte kvaliteter i boligutviklingen.

Samfunnsdelens målsetting for befolkningsutviklingen figurerer med to prognoser, med eller uten full utbygging av Nordre Jarlsberg brygge, fra 1% - 3,5 % vekst pr år. Ved full utbygging vil det stille store krav til kommunens oppfølging for å ivareta kvalitetene ved dagens lokalsamfunn. Kommunen bør bidra til at boligmarkedet har et bredt tilbud tilpasset mange ulike preferanser og behov.

God og lett tilgang til infrastruktur sammen med landskapskvaliteter vil være avgjørende for hvilke bokvaliteter som kan oppnås i et boligområde, og i noen grad også for prisen på boligene. Målsettingen om å styrke eksisterende tettstedskonsentrasjoner vil være avgjørende for hvilke arealer som prioriteres for boligformål.

Kommunens største eksisterende boligreserve er på Nordre Jarlsberg brygge. Øvrige reserver på ca. 50 da. er tilknyttet de eksisterende tettstedene. Enkelte av disse er igangsatt planlagt utenom planrevisjonen. Boligutbygging i LNF-områder er i stigende grad blitt en utfordring i planperioden.

Kommunen vil vurdere av alle innspill om endret/ny arealdisponering samt dispensasjonspraksis i forhold til områdenes kvaliteter, lokalisering og kommunens strategier.

Samfunnsdelens målsetting om å gjøre Sande til en attraktiv bosettingskommune forutsetter trolig en større befolkning i de sentrumsnære områdene. Fortetting kan være en viktig redskap for å ivareta denne målsettingen. Kommunen bør vurdere hvilke av de sentrumsnære områdene som egner seg til fortetting. I en slik vurdering må boligformålet veies mot blant annet hensynet til friområder, rekreasjon og landskap. Senterstrukturen for kommunen som helhet, kommunesenter Sande sentrum og Nordre Jarlsberg brygge må inngå som et hovedtema i planrevisjonen.

Rådmannen anbefaler at areal til boligutbygging gjennomgås med hovedvekt på fortetting i utvalgte områder og de private forslagene til byggeområder kommunen har mottatt i planperioden.

Risiko og sårbarhet

Kommunen har en egen beredskapsplan som tar opp temaet risiko og sårbarhet. Arbeidet med å revidere kommuneplanen må koordineres med en revisjon av beredskapsplanen slik at hensynet til risiko og sårbarhet innarbeides i kommuneplanens konsekvensvurderinger.

Grunnforholdene i sentrum er under kartlegging gjennom en egen undersøkelse. Konsekvensene for arealbruken er imidlertid ikke utredet. En slik konsekvensvurdering bør derfor inngå i utredningene knyttet til kommuneplanrevisjonen. Hensynet til risiko og sårbarhet må utover dette inngå som en del av analysen under de ulike tema som behandles ved planrevisjonen.

Rådmannen anbefaler at grunnforholdene i sentrum vurderes og at følgene for arealbruken utredes og innarbeides i planen. Revisjon av kommuneplanen koordineres med revisjon av kommunens beredskapsplan. Risiko og sårbarhet vurderes under de ulike temaene.

Kystsonen og friluftsliv

Gjeldende kommuneplan for 2007 – 2019 legger ikke opp til etablering av nye hytteområder. Gjennomføring av kyststi, gang- og sykkelvegnett langs Rv 319 er igangsatt. De attraktive områdene langs Sandebukta øst må sikres lettere tilgjengelig for befolkningen. Det vil være hensiktsmessig å vurdere nye friområder langs kyststien. Ut over dette er det lite behov for å justere kystsonen eller andre friområder.

Rådmannen anbefaler at nye friområder langs kystområdene vurderes.

Areal til offentlige formål.

Behovet for nye arealer til skole eller endring av skolestrukturen kan være et tema ved kommuneplanrevisjon. Flere av skolerne i Sande er små mht. elevtall, noe som gir begrensninger i kompetansemiljøet og fleksibilitet i organisering. Tilrettelegging av nye boligområder innen for skolekretsene eller utvidelse av kretsene vil være et grunnlag for framtidig opprettholdelse av elevunderlaget.

Kommunen har i dag full eller tilnærmet full barnehagedekning. Fortetting og andre endringer kan likevel føre til behov for nye arealer til barnehage. Dette gjelder særlig de sentrumsnære områdene der en større tetthet er ønskelig. De mange arbeidsplassene knyttet til sentrumsområdene tilsier at det kan være hensiktsmessig å vurdere nye areal for barnehage her.

Rådmannen anbefaler at skolestrukturen for grunnskolene vurderes i et langsiktig perspektiv. Behovet for nye byggeområder for barnehage i de sentrumsnære områdene skal vurderes.

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING:

Rådmannens innstilling er som følger:

1. I medhold av plan- og bygningslovens § 11-1 første ledd varsles oppstart av kommuneplanrevisjonen for perioden 2011– 2023.
2. Revisjonen av kommuneplanens arealdel omfattes av forskrift om konsekvensutredninger av juni 2009, knyttet til plan- og bygningslovens § 4 – 2. Rådmannen gir myndighet til å utarbeide forslag til planprogram.

3. Forslag til planprogram skal godkjennes av Formannskapet (Kommuneplanutvalget), deretter sendes det ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Planprogrammet vedtas av Formannskapet.
4. Planprogrammet skal legge opp til en helhetlig revisjon av både samfunnsdelen og arealplanen med handlingsplan.
5. Planprogrammet skal legge opp til en helhetlig og grundig gjennomgang av aktuelle tema innen senterstruktur, bosettingsmønster og næringsutvikling. Det suppleres med aktuelle tema som spilles inn i medvirkningsprosessen.
6. Arbeidet med kommunedelplanene for Selvik og Sande sentrum må innlemmes i kommuneplanen.
7. Styringsgruppen for kommuneplanprosessen er rådmannens ledergruppe. "Dreieboken" (vedlegg 1) og aktivitets og tidsplanen (vedlegg 2) godkjennes som grunnlag for arbeidet med revisjonen av kommuneplanen.

Sande, 22.01.2010
Tron Bamrud
rådmann